

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКИ»

Компонента освітньої програми – обов'язкова (4,0 кредитів)

Освітньо-наукова програма	«Архітектура та містобудування»
Спеціальність	G17 «Архітектура та містобудування»
Галузь знань	G «Інженерія, виробництво та будівництво»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Мова навчання	українська
Профайл викладача (-ів)	Коротун Ірина Вадимівна, професорка, завідувачка кафедри архітектури, урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО, докторка архітектури https://unesco.chnu.edu.ua/pro-kafedru-arkhitektury-urbanistyky-ta-zberezhennia-ob-iektiv-yunesko/spivrobitnyky-kafedry/korotun-iryna-vadymivna/ Антошук Тетяна Іванівна, асистент кафедри архітектури, урбаністики та збереження об'єктів ЮНЕСКО, кандидат архітектури https://unesco.chnu.edu.ua/spivrobitnyky-kafedry/antoshchuk-tetiana-ivanivna/
Контактний тел.	+380508299974 +380999766790
E-mail:	i.korotun@chnu.edu.ua t.antoshchuk@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3528
Консультації	за попередньою домовленістю

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень та організація науки» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системних знань про основи наукової діяльності, методологію та організацію наукових досліджень у сфері архітектури і містобудування, розвиток умінь та навичок проведення наукового пошуку, підготовки та представлення наукових результатів.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень та організація науки» є: ознайомлення з понятійно-категоріальним апаратом науки; засвоєння методології та методів наукових досліджень; формування навичок роботи з науковими джерелами та базами даних; вивчення принципів академічної доброчесності; опанування основ організації наукової діяльності в архітектурі та містобудуванні; підготовка здобувачів вищої освіти до виконання магістерської роботи та подальших наукових досліджень.

НАВЧАЛЬНИЙ КОНТЕНТ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади наукових досліджень у сфері архітектури та містобудування	
Тема 1.	Наука як система знань та соціальний інститут. Сутність, структура, функції науки.
Тема 2.	Еволюція науки. Становлення наукових досліджень у сфері архітектури та містобудування.
Тема 3.	Методологія науки. Рівні методології, принципи та підходи.
Тема 4.	Методи наукового пізнання. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження.
Тема 5.	Постановка наукової проблеми та гіпотези. Формулювання цілей і завдань дослідження.
Тема 6.	Структура наукового дослідження. Планування, етапи, логіка побудови.
Тема 7.	Інформаційне забезпечення науки. Джерела, бази даних, наукометрія.
Змістовий модуль 2. Організація, етика та практичні інструменти наукової діяльності в архітектурі та містобудуванні	
Тема 8.	Академічна доброчесність. Плагіат, цитування, етика дослідника.
Тема 9.	Організація науки в Україні та світі. НДІ, академії, університетська наука.
Тема 10.	Наукові школи та напрями в архітектурі та містобудуванні.
Тема 11.	Публікаційна діяльність. Наукові журнали, конференції, Scopus, WoS.
Тема 12.	Презентація наукових результатів. Доповіді, постери, статті, мультимедійні засоби.
Тема 13.	Методи емпіричних досліджень у містобудуванні. Анкетування, польові дослідження, статистика.
Тема 14.	Аналітичні та графічні методи в архітектурних дослідженнях. Картографування, моделювання, GIS.
Тема 15.	Магістерська робота як форма наукового дослідження. Структура, вимоги, етапи.
Тема 16.	Сучасні тенденції науки. Інтердисциплінарність, цифровізація, міжнародні дослідницькі проекти.

ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ

Форми навчання: Навчальний процес у межах дисципліни реалізується через лекційні заняття (проблемні, оглядові та інтерактивні), практичні та семінарські заняття, індивідуальні заняття й консультації, а також самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Передбачено роботу з науковими джерелами та наукометричними базами даних (зокрема Scopus і Web of Science), виконання аналітичних вправ, індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, підготовку та презентацію доповідей, постерів і наукових повідомлень. Важливою складовою є участь у наукових семінарах, воркшопах і конференціях, а також використання мультимедійних і цифрових інструментів, у тому числі GIS та онлайн-платформ. Навчання може

здійснюватися в аудиторній, дистанційній та змішаній формах із застосуванням сучасних освітніх технологій.

Методи навчання: лекційні заняття, ілюстративні пояснення із використанням комп'ютерної техніки, практичні заняття, а також виконання комплексу завдань для самостійної роботи студентів.

Освітні технології навчання: Освітні технології навчання охоплюють проблемно-орієнтоване та дослідницьке навчання, проєктні технології, кейс-метод, інтерактивні технології (дискусії, мозкові штурми, робота в малих групах), технології розвитку критичного мислення, а також інформаційно-комунікаційні й цифрові технології. У навчальному процесі використовуються електронні освітні платформи, дистанційні та змішані формати навчання, мультимедійні й презентаційні засоби, наукометричні бази даних і цифрові інструменти аналізу та візуалізації інформації, зокрема GIS. Застосування цих технологій спрямоване на формування дослідницьких компетентностей, академічної доброчесності та здатності до самостійної наукової діяльності.

ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Форми контролю: Форми контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти включають поточний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час лекційних, практичних і семінарських занять у формах усного опитування, участі в дискусіях, оцінювання виконання практичних та індивідуальних навчально-дослідницьких завдань, аналізу рефератів, презентацій і наукових повідомлень. Підсумковий контроль передбачає залік або іспит та може доповнюватися захистом індивідуального проєкту чи елементів магістерського дослідження з урахуванням дотримання принципів академічної доброчесності.

Методи контролю: Методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти передбачають усні, письмові та практичні методи оцінювання. Застосовуються усне опитування, тестування, письмові контрольні та аналітичні роботи, перевірка самостійних завдань, оцінювання рефератів, есе, презентацій і наукових повідомлень. Важливе місце посідає оцінювання практичних і навчально-дослідницьких завдань, аналіз кейсів, а також контроль дотримання академічної доброчесності з використанням інструментів перевірки на плагіат. Підсумкове оцінювання може здійснюватися у формі заліку або іспиту з урахуванням комплексної оцінки результатів навчальної діяльності.

Поточний контроль: Поточний контроль здійснюється систематично протягом семестру під час лекційних, практичних і семінарських занять та спрямований на оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу і сформованості практичних та дослідницьких умінь. Він включає усне опитування, тестування, участь у дискусіях і обговореннях, виконання практичних та аналітичних завдань, підготовку і представлення презентацій, наукових повідомлень та рефератів, а також перевірку самостійних і індивідуальних навчально-дослідницьких робіт із дотриманням принципів академічної доброчесності.

Підсумковий контроль – екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінка «відмінно» виставляється студенту, який дає глибоку і аргументовану відповідь, що розкриває питання і свідчить про відмінне знання матеріалу, вміння цілеспрямовано аналізувати матеріал, робити висновки, чіткий логічний і послідовний виклад думок, розуміння суті теми. Крім того, студент обізнаний з основною та додатковою літературою з відповідної проблематики, вміє творчо аналізувати інформацію, наводити адекватні приклади та аргументи. При цьому є розв'язок на практичне завдання і може пояснити алгоритм.

Оцінка «добре» виставляється студенту, який достатньо повно володіє теоретичним матеріалом і навичками практичного застосування дисципліни, добре орієнтується у основній та додатковій літературі з відповідної проблематики. Однак відповідь містить неточності, які суттєво не впливають на розкриття змісту завдання, недостатньо повно розкрито фізичну суть питання або розв'язок практичного завдання не доведено до числових значень.

Оцінка «задовільно» виставляється студенту, який демонструє загальну обізнаність в матеріалі, розуміє в цілому зміст основних понять і фактів, однак відповіді на питання розкриваються не повністю, фрагментарно і мають характер не стільки свідомого, скільки механічного відтворення, а наведені аргументи і висновки є недостатньо переконливими.

Оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не розуміє змісту ключових понять і фактів з спеціальності, неспроможний дати базову характеристику відповідних проблем, не обізнаний з літературою, не вміє аналізувати поставлені перед ним питання, аргументовано відповідати та здійснювати правильні висновки.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
80-89	B	дуже добре
70-79	C	добре
60-69	D	задовільно
50-59	E	достатньо
35-49	FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання
0-34	F	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього контенту до перескладання

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Впродовж семестру для перевірки знань здобувачів вищої освіти та контролю за самостійною роботою застосовують письмові роботи та тестовий контроль. При виконанні різних форм робіт здобувачів вищої освіти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні навчальної дисципліни регламентовано ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО:

Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravy-la-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>

Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>

Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. А. О. Вітченко, А. Ю. Вітченко. Основи наукових досліджень у вищій школі. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Факультет іноземної філології. Кафедра методики викладання іноземних мов. Електронний ресурс URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052991.pdf>
2. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень Рекомендовано Міністерством освіти і науки України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. - 240 с. Електронний ресурс URL: <https://www.imath.kiev.ua/~golub/ref/tsekhmistrova.pdf>
3. Науково-дослідна робота за темою магістерської дисертації. Частина II: конспект лекцій / укладачі Г.М. Розорінов, Співак В.М. – Київ : НТУУ «КПІ», 2016. – 83 с. **Електронний ресурс URL:** <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/7d771b86-7ec3-4fbf-81ec-2896f5fe7c3d/content>.
4. Коротун І. Розвиток архітектурної освіти на основі міжнародної співпраці (на прикладі проєкту Рубікон, м. Чернівці)/ Сучасні проблеми архітектури та містобудування: Наук.-техн. збірник. — К. КНУБА, XX, 23/2010. — ст.86-94. Фахове видання. <https://repository.knuba.edu.ua/handle/987654321/1850>
5. І. Коротун, С. Гомонович, Є.Попович. Методичні вказівки до виконання кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-науковою програмою «Архітектура та містобудування» спеціальності G17 «Архітектура та містобудування» денної форми навчання. 2025. https://docs.google.com/document/d/1ML2UanY4Xae11zE8Jl_pJTNvUiX5ASAr/edit#heading=h.gjdgxs
6. Коротун І. В., Баланюк Ю.С. Впливи і роль європейських установ на розвиток архітектурної освіти в Україні на прикладі Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. XXXIII Міжнародна науково-практична конференція Trends in the development of science in the modern world Грац, Австрія. 2022. С. 28-32 URL: file:///C:/Users/ADM/Downloads/TRENDS-IN-THE-DEVELOPMENT-OF-SCIENCE-IN-THE-MODERN-WORLD.pdf
7. Коротун І.В. Питання врегулювання меж зон охорони при розробці комплексного плану просторового розвитку території громади та містобудівної документації відновлення керунків. Матеріали та тези міжнародної наукової конференції 28-29 листопада 2023 р. Львів СПОЛОМ 2023. Ст. 34-39. file:///H:/Диск%20F/Статті/2023/Львів/Збірник_final.pdf

8. Наука. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/>
9. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання.
10. Creswell J. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches.
11. Groat L., Wang D. Architectural Research Methods.
12. Згуровський М.З. Основи організації наукових досліджень.
13. Актуальні наукові журнали з архітектури та містобудування (Scopus, WoS). Закон України «Про основи містобудування», від 16.11.92 р. №2781-ХІІ.
14. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»
15. Закони України «Про планування та забудову територій»

ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3528>
2. Наука. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/>
3. Матеріали щорічної студентської конференції. Наука. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/nauka/studentu/studentska-naukova-konferentsiia/>
4. Питання плагіату та академічної доброчесності регламентуються ЗУ «Про вищу освіту» та локально-правовими актами ЗВО: Правила академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/lnojdab4/pravyla-akademichnoi-dobrochesnosti.pdf>
5. Положення про виявлення та запобігання плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>
6. та Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича <https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu.pdf>

Сторінка курсу в Moodle: <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=3528>

Детальна інформація щодо вивчення курсу «Основи наукових досліджень та організація науки» висвітлена у робочій програмі навчальної дисципліни

Покликання на робочу програму навчальної дисципліни, що розміщена на сайті кафедри:
<https://docs.google.com/document/d/1Z89u5d4p9iZIZyDwIo8gZXx-2ynInbvI/edit>